De opvoeding onzer kinderen

Kinderen, die altijd het tegengestelde doen van hetgeen men hun zegt.

Is het een kwaad teeken, als een kind juist andersom doet, dan verlangd wordt? Een voorbeeld: er komt bezoek, een heer en een dame. De dame heeft een zakje bonbons voor Mary meegebracht. De moeder noodigt Mary, die vier jaar oud is, uit, den gasten een hand te geven, — maar Mary weigert fier en zegt: „Nee, ik doe het niet."

De moeder schaamt zich en zegt ter verontschuldiging van dit staaltje van slechte dressuur: „Ja, het is een erg lastig kind, ze doet altijd precies het omgekeerde van wat ik wil hebben. Zou daar niets aan te doen zijn?"

De bezoekster zegt, dat dit meer voorkomt bij kinderen en let er verder niet op. Ze opent het zakje bonbons en houdt dat het kleine meisje voor. Het kind komt een paar passen nader, kijkt in het zakje, doet de handen op den rug en zegt: „Nee, ik wil niet".

Dan zegt de bezoekster, die begrepen heeft, wat er met het kind aan de hand is, tegen het kind: „Ga maar heen, je krijgt toch niets." Daarna legt ze een bonbon midden op de groote tafel en zegt tegen de moeder: „Daar heb ik een bonbon neergelegd, die is voor mij, niet voor u en niet voor uw man en niet voor dien mijnheer en niet voor de kleine Mary, maar voor mij alleen; en dat eet ik straks op."

Aan het kleine meisje wordt geen aandacht meer geschonken. De gesprekken nemen den loop, die ze zonder de aanwezigheid van het kind ook zouden hebben genomen. Het kind let eerst goed op, of er ook nota van haar wordt genomen en of er misschien ook over haar belangrijke persoonlijkheid wordt gesproken. Maar dan nadert ze tersluiks de tafel, en steekt de hand uit naar het bonbon. Als de bezoekster opeens zegt: „Wat is dat, wat zie ik daar, dat is van mij, dat wil ik straks opeten," dan trekt het kind, zich opeens betrapt gevoelend, de hand snel terug. Maar telkens onder het gesprek ziet de bezoekster, dat het kind naar het bonbon wil grijpen en er komt een oogenblik, dat ze de hand op de tafel heeft. Dan ontmoeten de blikken van de bezoekster de hare. Ze trekt de hand niet dadelijk meer terug, maar haar blikken vragen: „Mag het?"

„Het mag eigenlijk niet, want ik wil het opeten," zegt de dame. De oogen van het kind vragen, of het dan toch maar mag. De bezoekster wendt het hoofd af, het kleine meisje strekt den arm uit, maar kan niet bij het bonbon komen. Ze trekt aan het tafelkleed, straks zal het theeservies nog op den grond terecht komen. De bezoekster legt het bonbon zoo, dat het kind dit zonder moeite bereiken kan, en zet 't gesprek voort, zonder op 't kind te letten. Mary neemt het bonbon, loopt een paar passen achteruit en eet het op.

Zooals dit kind is, zoo zijn er vele. Men noemt hen: contrair-suggestief, wat beteekent, dat ze altijd het tegengestelde doen, van hetgeen men hun zegt. Hoort een kind, dat een „contrair-suggestieven" aard heeft, dat dit of dat woord ongepast is, dan zegt het dat juist bij voorkeur als er vreemden bij zijn, alsof het er pleizier in heeft, zijn ouders te compromitteeren, door te laten hooren, welke verkeerde woorden het kent. Dergelijke kinderen kunnen hun ouders bijzonder onaangename oogenblikken bezorgen en ze bereiden hun omgeving ook niet voor op hun uitingen. Op het meest onverwachte oogenblik komen die voor den dag en ze herhalen die op een dikwijls belachelijke wijze, tien, twintig keeren. Worden ze ervoor gestraft, dan laten ze het toch niet na, in de meeste gevallen werkt de straf juist averechts. ze is een aansporing om het verbodene te doen.

Sidis, een schrijver over suggestie zegt, dat een suggestie des te werkzamer is, naarmate ze meer indirect gegeven wordt. Hiermee dient men, waar het kan, rekening te houden, als men te doen heeft met een kind dat zich „contrair-suggestief" toont. De bezoekster deed het, door het kind te verbieden het bonbon te nemen en daarom nam het kind het. Meer nog, toen ze zag, dat de bezoekers haar geen aandacht schonken, nadat ze het bonbon opgegeten had, draaide ze voortdurend om de dame heen, stak eerst aarzelend, maar daarna flinker, de hand uit, om een handje te geven en op het laatst kwam ze netjes vragen: „Een handje, tante?" „Nee, geen handje," zei de bezoekster. Nu begon het kind te dreinen om een handje en toen de aandrang naar de meening van de bezoekster lang genoeg geduurd had en Mary een handje had „mogen" geven, ging ze zitten spelen.

Het hier gegeven voorbeeld van behandeling van kinderen met „contrair-suggestieve" neigingen, leert met voldoende duidelijkheid, hoe men heeft op te treden. Nooit ge- of verbieden, want dan komt bij sommige naturen de begeerte, het juist wel te doen of na te laten zoo onweerstaanbaar, dat men bijna van een dwanghandeling zou kunnen spreken. Als een kind bv. een leelijk woord gebruikt, dan kan men wel terloops zeggen, dat het een dom woord is, maar men hoede zich, met teekenen van ontzetting te zeggen: „Foei, het is verschrikkelijk, dat woord mag je niet zeggen" of iets dergelijks. Het kind zou u dan even aanzien en het dadelijk weer zeggen; en als men het kind ernstig tuchtigt, dan kan men bij nauwkeurig opletten zien, dat het kind het woord binnensmonds zegt, of minstens de lippen beweegt, om althans toch iets van het afgekeurde woord te zeggen Zoo onweerstaanbaar kan de suggestie van een verbod werken.

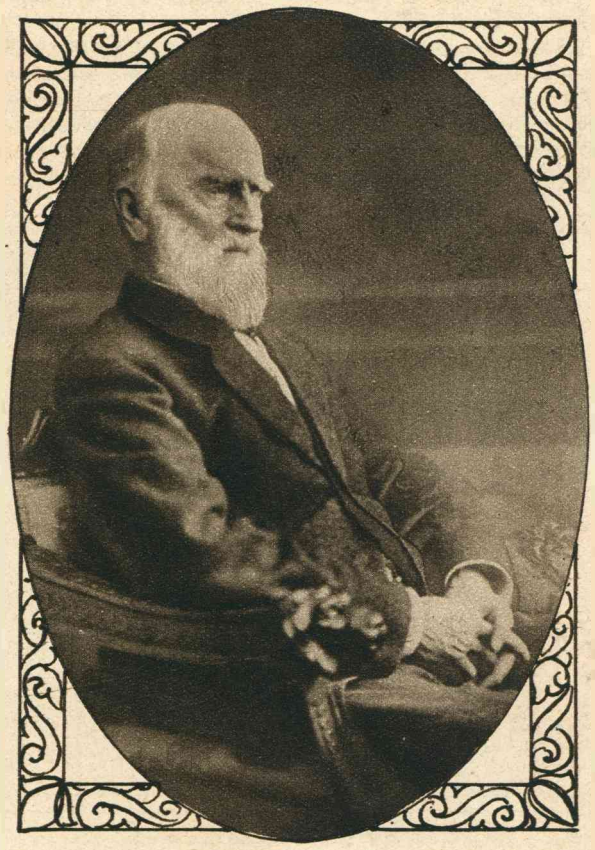

DR. F. W. O. CALLENBACH,
de nestor der Homoeopathische geneesheeren in Nederland, is op 90-jarigen leeftijd te Hummelo overleden.

Bij grootere kinderen komt iets dergelijks voor, als men hun verbiedt met dezen of genen jongen, met dit of dat meisje om te gaan. In vele gevallen komt dan de neiging op, het toch te doen, juist omdat, of beter gezegd, doordat het verboden is. De kinderen doen het niet bewust-opzettelijk, het is geen uiting van ondeugendheid, maar een niet te weerhouden drang. Zulke kinderen zijn gedwongen te doen, wat ze niet doen mogen, en kunnen zich daar evenmin tegen verzetten, als bv. tegen niezen, nadat ze peper in den neus zouden hebben gekregen.

In vele gevallen is eenvoudig negeeren het beste.

Zachte, gemoedelijke vermaningen, waarbij men vooral niet laat zien, dat iets ernstigs aan de hand is, werken meer uit, dan strenge verbodsbepalingen, als men niet negeeren kan of wil. Hiermee is niet gezegd, dat men uit vrees dat een kind toch zal doen wat men afkeurt, alles maar over zijn kant moet laten gaan, of dat men zich eenvoudig moet neerleggen bij de neigingen van het kind, als zacht vermaan niet helpt. We keuren zelfs kastijding niet in alle gevallen af, omdat de vrees daarvoor het kind kan aansporen geestelijke remmingen in het werk te stellen om zijn neigingen te beheerschen.

In de laatste tientallen jaren hebben verschillende onderzoekers zich beziggehouden met het onderzoek naar de vatbaarheid voor suggestie bij kinderen. *Bérillon* vond, dat de vatbaarheid voor suggestie in direct verband staat met de ontwikkeling van het verstand en van de verbeeldingskracht. Naar deze opvatting zou vatbaarheid voor suggestie hetzelfde zijn als: geschiktheid om te worden opgevoed. *Binet* en *Henri* vonden daarentegen, dat groote vatbaarheid voor suggestie bij kinderen niet als een bewijs van verstand moet worden opgevat.

Maar zeker is, dat „contrair-suggestief" zijn, bijna altijd samengaat met goede of zeer goede geestvermogens. Behalve dat dit door de ervaring wordt geleerd, wordt het al waarschijnlijk gemaakt door het feit, dat het contrair-suggestieve kind moet kiezen tusschen den inhoud van de vermaning en het dadelijk daarbij passende zuiver tegenovergestelde.

Idiote en zwakzinnige kinderen zijn daarom nooit contrair-suggestief. Opvoeders behoeven zich volstrekt niet ongerust te maken over het ve schijnsel; het komt veelvuldig voor bij normale kinderen en stompt op den duur wel of, als men maar de noodige tact gebruikt en niet door kracht wil onderdrukken, wat door handigheid voorkomen of genegeerd moet worden. Anders ontstaat er van beide kanten een verbitterde stemming, die zulke afmetingen kan aannemen, dat van eenigen invloed van opvoeder op kind geen sprake is, en meermalen is dan het eenige middel, om van het kind nog iets terecht te brengen: het bij vreemden in huis doen.

Bij gebruik van een beetje tact corri eert de natuur de opvoeding, en het zich ontwikkelende verstand van het kind de lastige eigenschap vanzelf.

Zooals bekend is, is het voorbeeld in de opvoeding een element van groote suggestieve kracht en meer nog dan bij gewone kinderen werkt het voorbeeld (zonder verbod of vermaning erbij) bij het contrair-suggestieve kind. Hieruit is niet af te leiden, dat met woorden niets te bereiken valt: integendeel, als men zijn woorden maar goed kiest. Zeg ik tegen zoo'n kind: „Je moet je speelgoed in de kast leggen," dan komt er verzet of weigering, zeg ik: „Mag Mies je speelgoed wegbergen?" dan kan het zijn, dat het kind het zelf gaat doen. — Bij „contrair-suggestieven" helpt alles beter, dan direct verbod of bevel.

Men meene niet, dat deze voor de opvoeding leelijk lastige eigenschap alleen voorkomt bij kinderen. Menschen van elken leeftijd kunnen er mee behept zijn. Volwassenen, die zichzelf kennen als al te gemakkelijk in het inwilligen van een verzoek, scheppen zich een afweermiddel tegen de invloeden hunner omgeving, waarin ze als persoonlijkheid volkomen ten gronde zouden gaan, door negatief op alle bevelen of vermaningen te reageeren en toonen zich dan contrair-suggestief, maar dat is niet een uit de kinderjaren overgebleven eigenschap.

Ten slotte de vraag, aan het begin gedaan, beantwoordende, kan men zeggen, dat de hier behandelde kinderlijke karaktertrek, die bij geheel normale kinderen dikwijls voorkomt, geen ongunstige voorspelling behoeft te zijn, als men den booze niet met geweld weerstaat.

FRITS VAN RAALTE.

Natuurkunde in de Huiskamer

3. De volgzame wandelstok.

Een wandelstok te maken tot den gehoorzamen dienaar van een briefkaart, die hem dwingt, al hare bewegingen, als op commando te volgen, zal den lezer bijna een geheimzinnig wonder toeschijnen. En toch is daarbij geen tooverij in het spel: de sleutel van het geheele geheim is, dat men de briefkaart vooraf door wrijving electrisch maakt, waarna zij allerlei voorwerpen, zelfs een wandelstok, aantrekt.

Papier is een zeer geschikt materiaal voor proeven over wrijvingselectriciteit, doch een onmisbare voorwaarde voor het welslagen daarvan is, dat zij genomen worden met volkomen droog papier, en in een droog vertrek, liefst — als de brandstofdistributie het toelaat — in de buurt van een warme kachel. Immers: vocht is een goede geleider voor de electriciteit en vochtige lucht zou dus dadelijk de electrische lading aan het papier onttrekken.

Hoe zal men dus een briefkaart — zij moge al dan niet beschreven zijn — electrisch maken? Daartoe maakt men haar eerst, bij de kachel, bij een lamp of een kaarsvlam, goed warm en trekt haar dan eenige malen tusschen den oksel van den arm door terwijl men dezen goed tegen het lichaam aandrukt — dat liefst met een wollen of lakensche stof bekleed zij. Als men de kaart nu in de nabijheid van kleine snippertjes vloeipapier brengt, dan

worden deze sterk door haar aangetrokken en blijven er geruimen tijd aanhangen — een bewijs van haar electrische lading

Het aantrekken van zulke lichte voorwerpjes is te begrijpen, maar hoe is het mogelijk, dat een simpele briefkaart — met haar zoo uiterst geringe electrische lading — zulk een zwaar voorwerp als een wandelstok kan aantrekken en in beweging brengen? Men versta ons echter wel: er wordt niet bedoeld, dat de briefkaart den wandelstok zou opheffen, doch de proef wordt juist zoo genomen, dan diens zwaarte feitelijk uitgeschakeld wordt en dit kan geschieden, zooals wij op de foto zien.

Men legt een gladden wandelstok dwars over de ronde, gladde leuning van een stoel, en brengt hem nauwkeurig in evenwicht. Als men nu de geëlectriseerde briefkaart dicht bij het uiteinde van den stok brengt, dan wordt deze dadelijk door haar aangetrokken en hij volgt — al balanceerend — gehoorzaam al de bewegingen van de kaart.

De geringe electrische lading van deze is hier voldoende om den stok in beweging te brengen, daar zijn gewicht, in dit geval, niet in aanmerking komt en de kaart dus alleen de zeer geringe wrijving tusschen den gladden stok en de gepolitoerde leuning van den stoel heeft te overwinnen.

Met een rond potlood gaat het ook goed, zelfs nog gemakkelijker, zoodat men het op de leuning in een cirkel kan doen ronddraaien.

Dr. A. J. C. SNIJDERS.